

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การสำรวจระดับความสำคัญของจริยธรรมในการใช้สื่อเครือข่ายสังคม
ออนไลน์จากมุมมองของผู้ใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์

Important Level of Ethics in Using Social Media as Perceived by Users

ร้อยตำรวจเอกหญิง ดร.มัลลิกา ผลอนันต์

ทุนอุดหนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ

พ.ศ. 2556

ชื่อโครงการ	การสำรวจระดับความสำคัญของจริยธรรมในการใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์จากมุมมองของผู้ใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ Important Level of Ethics in Using Social Media as Perceived by Users
ชื่อผู้วิจัย	ร้อยตำรวจเอกหญิง ดร.มัลลิกา ผลอนันต์
ระยะเวลาที่ทำวิจัย	กุมภาพันธ์ 2554 - กุมภาพันธ์ 2556
ผู้สนับสนุนการวิจัย	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

บทคัดย่อ

ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1) เพื่อสำรวจระดับความสำคัญของจริยธรรมในการใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์จากมุมมองของผู้ใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยแบ่งตามลักษณะความแตกต่างด้านประชากร เพศ กิจกรรม และเป้าหมายในการใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ และ 2) เพื่อสำรวจระดับการปฏิบัติด้านจริยธรรมในการใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์จากมุมมองของผู้ใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยแบ่งตามลักษณะความแตกต่างด้านประชากร เพศ กิจกรรม และเป้าหมายในการใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ คณาจารย์และพนักงานมหาวิทยาลัยกรุงเทพ นักศึกษาปริญญาโทและนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ จำนวน 356 คน โดยใช้สถิติความแปรปรวนร่วมพหุคูณ (MANCOVA) ในการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัยพบว่า เพศที่แตกต่างกันจะส่งผลกระทบต่อระดับความสำคัญด้านจริยธรรมในการใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกัน โดยเพศหญิงจะให้ความสำคัญกับจริยธรรมดังกล่าวสูงกว่าเพศชาย และจำนวนเป้าหมายในการใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่แตกต่างกันจะส่งผลกระทบต่อระดับความสำคัญและระดับการปฏิบัติด้านจริยธรรมในการใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกัน

Abstract

The purposes of this research were to explore 1) level of the importance of ethics when using social media from the perspectives of social media users divided according to the different demographics, behaviors, and objectives for using social media and 2) level of ethical practices when using social media from perspectives of social media users divided according to the different demographics, behaviors, and objectives for using social media. The study population was three-hundred and fifty six faculties and staffs, graduate students, and undergraduate students. Multivariate analysis of covariance (MANCOVA) was used to analyze the data.

According to statistical findings, the results indicate the following: (1) Males and females are different in term of using social media. Females value level of the importance of ethics when using social media more than males. (2) The difference between the numbers of objectives when using social media affects level of the importance of ethics and level of ethical practices when using social media.

กิตติกรรมประกาศ

กราบขอบพระคุณบิดามารดาสำหรับกำลังใจที่ทรงคุณค่าและมีพลัง ขอบคุณสามีและลูกชายที่ไม่ทำตัวให้เป็นภาระ ทำให้ผู้เป็นภรรยาและแม่สามารถมีเวลาทำวิจัยเรื่องนี้ได้สำเร็จ ขอบพระคุณ รศ.ดร.รชขงพร โกมลเสวิน สำหรับคำแนะนำในการเขียนงานวิจัย รวมทั้งดร.พีรยา หาญพงศ์พันธุ์ คณบดีนิติศาสตร์ ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผลิตผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

.....

8 ตุลาคม พ.ศ. 2556

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
นิยามศัพท์.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับสื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับสื่อใหม่.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์.....	11
ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการใช้	
สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์.....	14
ประเภทและเป้าหมายของการใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์.....	16
การใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ตามกลุ่ม.....	20
ความแตกต่างระหว่างสื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์	
กับการสื่อสารประเภทอื่น.....	22
แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม.....	23
ความหมายของจริยธรรม.....	23
จริยธรรมหลักในสังคมไทย.....	24
ทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรม.....	26
ปัจจัยเชิงเหตุของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่พัฒนาไปตามกลุ่ม.....	31
จริยธรรมในการใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสื่อเครือข่าย	
สังคมออนไลน์.....	33
แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะด้านประชากร.....	36
การสังเคราะห์งานวิจัยและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	40
สมมติฐานการวิจัย.....	44
กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	44

บทที่ 3	ระเบียบวิธีวิจัย.....	45
	ประชากร.....	45
	กลุ่มตัวอย่าง.....	46
	เครื่องมือในการวิจัย.....	47
	ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม.....	49
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
	วิธีการทางสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล.....	51
	การบรรยายลักษณะด้านประชากร.....	51
	การทดสอบสมมติฐาน.....	53
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	58
	สรุปผลการวิจัย.....	58
	อภิปรายผลการวิจัย.....	59
	การอภิปรายผลในส่วนของการทดสอบสมมติฐาน.....	60
	การอภิปรายผลในภาพย่อยโดยการแยกพิจารณาตัวแปรเป็นรายตัว.....	63
	ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	67
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	67
	บรรณานุกรม.....	69
	ภาคผนวก.....	79
	ประวัติย่อผู้วิจัย.....	87

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1	ลักษณะด้านประชากรของกลุ่มตัวอย่าง.....51
2	พฤติกรรมการใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์.....52
3	เป้าหมายในการใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์.....53
4	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และค่าความน่าเชื่อถือ.....54
5	ผลการทดสอบความแปรปรวนร่วมพหุคูณของความสัมพันธ์ด้านจริยธรรม และการปฏิบัติด้านจริยธรรมในการใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยตัวแปรอิสระคือ เพศ และระดับการศึกษา และตัวแปรควบคุมคือ ลักษณะทางประชากร พฤติกรรมการใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ และจำนวนเป้าหมายในการใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์.....55
6	จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE) และค่าสถิติ ทดสอบความแปรปรวนเอกนาม ระหว่างเพศกับความสำคัญของ จริยธรรมในการใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์และการปฏิบัติด้าน จริยธรรมในการใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ ภายหลังการควบคุม ตัวแปรควบคุม.....56

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	44
2 ค่าเฉลี่ยของความสำเร็จด้านจริยธรรมในการใช้สื่อเครือข่าย สังกมออนไลน์จำแนกตามเพศ.....	57